

Іноземна мова у полікультурному просторі: досвід та перспективи

який також можна назвати як «спосіб комунікації з дорослим світом»;

– груповий молодіжний сленг, типовий для членів конкретної групи (спільноти);

– субкультурний молодіжний сленг, яким користуються носії певної субкультури, тощо [1, с. 39]. Характер та функції сленгу в кожній з цих трьох категорій будуть різними.

Отже, особливість молодіжного сленгу полягає в тому, що він слугує для спілкування людей однієї вікової категорії, характеризується концентрацією на реаліях світу молоді, що відмежовує його від інших поколінь, роблячи унікальним мовним явищем, яке потребує спеціального вивчення.

Список використаних джерел

1. Апресян В. Ю. Лексическая семантика: Синонимические средства языка. Москва. 2018. 307 с.
2. Балабін В. В. Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу. Логос, 2016. 315с.
3. Грабовий П.М. Когнітивні параметри українського молодіжного сленгу: автореф. дис. канд. філол. наук : 10.02.01. Київ. 2010. 20 с.
4. Словник української мови: в 11 тт. / за ред. І. К. Білодіда. Наукова думка, 1970-1980. Т. 9. 916 с.
5. Jakob K. Jugendkultur und Jugendsprache // Deutsche Sprache. Zeitschrift für Theorie und Praxis. Freiburg. 2018. 320 S.

Лада Прийма,

*викладач кафедри іноземних мов
з латинською мовою та медичною термінологією,
Українська медична стоматологічна академія*

Наталія Шерстюк,

*викладач кафедри іноземних мов
з латинською мовою та медичною термінологією,
Українська медична стоматологічна академія
(м. Полтава)*

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЦИЗМІВ СФЕРИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Потреба сучасного суспільства в масштабному і високошвидкісному обміні інформацією призводить до постійного розвитку сфери інформаційних технологій. Процес діджиталізації (переходу до цифрових технологій) усіх сфер людської діяльності призводить до появи нових пристроїв і технологій, а розширення міжкультурної комунікації створює ідеальні умови для

швидкого протікання процесу запозичення. Зокрема, комп'ютерна лексика української мови зазнала значного впливу запозичень з англійської мови, що головним чином пояснюється відсутністю відповідних понять у когнітивній базі української мови й високим ступенем розробленості комп'ютерної лексики в англійській мові.

Проте освоєння англомовних запозичень має низку специфічних особливостей, що зумовлено нестабільністю функціонування комп'ютерної лексики української мови на початку XXI століття через інтенсивне надходження до неї англіцизмів, неусталеність уживання та різний ступінь освоєння мовою цих одиниць, що і становить актуальність цього дослідження.

Метою роботи є з'ясування лінгвістичних особливостей англіцизмів у галузі інформаційних технологій, а також способів їхнього засвоєння в українській мові початку XXI століття. Об'єктом дослідження є англіцизми, які вживаються у сфері ІТ, предметом — лінгвістичні особливості англійських запозичень в українському ІТ-дискурсі, а також специфічні механізми здійснення цих запозичень.

Проблемою засвоєння надходжень з англійської мови до української комп'ютерної лексики переймалися такі дослідники як Вишнівський Р. Й., Терлецька Л. П., Патріарх В. О., Білоконь Г. М., Низовий І. Ю., Горобець С. В. та інші [1; 2].

Основними механізмами надходження англійських лексичних одиниць до української лексики сфери ІТ можна вважати транслітерацію й транскрипцію, дещо рідше використовується калькування. Наведемо деякі приклади лексичних одиниць сфери ІТ, запозичених за допомогою транслітерації, у яких спостережено збереження особливостей написання англійських слів: *трафік* (англ. *traffic*), *біт* (англ. *bit*), *сенсор* (англ. *sensor*), *термінал* (англ. *terminal*), *портал* (англ. *portal*), *імпорт* (англ. *import*). Зокрема, транслітерація є досить продуктивним способом запозичення комп'ютерної лексики із суфіксом *-ер*, наприклад: *браузер* (англ. *browser*), *провайдер* (англ. *provider*), *сервер* (англ. *server*), *буфер* (англ. *buffer*), *хакер* (англ. *hacker*) тощо.

Прикладом транскрипції (запозичення із збереженням особливостей вимови мови-донора) є такі лексичні одиниці: *фрейм* (англ. *frame*), *блютуз* (англ. *bluetooth*), *вай-фай* (англ. *wi-fi*), *смартфон* (англ. *smartphone*), *кулер* (англ. *cooler*). За допомогою транскрипції здебільшого запозичуються терміни з нульовим словотворчим формантом: *бокс* (англ. *box*), *байт* (англ.

byte), *дамп* (англ. *dump*), *кеш* (англ. *cache*).

Найбільш продуктивним способом запозичення багатокomпонентних лексем сфери ІТ є калькування, наприклад: *проксі-сервер* (англ. *proxy server*), *файлова система* (англ. *file system*), *оператор мереж* (англ. *network operator*). Методом кальки часто передаються слова з компонентами веб-, інтернет- або кібер-, наприклад: *веб-дизайн* (англ. *web design*), *веб-сторінка* (англ. *web page*), *веб-ресурс* (англ. *web resource*), *Інтернет-контент* (англ. *Internet content*), *Інтернет-провайдер* (англ. *Internet provider*), *кіберфобія* (англ. *cyberphobia*), *кібертерапія* (англ. *cybertherapy*), *кібербулінг* (англ. *cyberbullying*). Запозичення-кальки інколи функціують як прикладкові структури, наприклад: *флеш-пам'ять* (англ. *flash memory*), *веб-рідер* (англ. *web reader*), *веб-райтер* (англ. *web writer*).

Англiцизми сфери ІТ вирізняються високим ступенем асиміляції (засвоюваності мовою-реципієнтом). Це підтверджує наявність великої кількості деривативів, наприклад: *зіпувати* — *зазіпований* — *зіповський* від англ. *Zip* (назва програми-архіватора); *юзер* — *юзерський* — *юзерити* від англ. *user* (користувач). У багатьох запозиченнях з'являються власне українські форманти, що свідчить про високий ступінь «одомашнення» певних слів, наприклад: *конектитися* (англ. *to connect*), *ангрейдити* (англ. *to upgrade*).

Проте у деяких запозиченнях збережено власне англійські деривати, наприклад, суфікс *-ing*, що є маркером герундію: *морфінг* (англ. *morphing*), *спулінг* (англ. *spooling*), *скролінг* (англ. *scrolling*), *свопінг* (англ. *swapping*) тощо. Це свідчить про неповноту засвоєння мовою деяких нових надходжень сфери ІТ.

Зважаючи на лексичне наповнення досліджуваних одиниць, можна чітко виокремити кілька тематичних груп. Ми пристаємо до думки Нікотина А. С., який класифікує англiцизми сфери ІТ за семантичним принципом наступним чином [3, с. 227]:

1) назви технічних пристроїв: *фаблет* (англ. *phablet*), *девайс* (англ. *device*), *гаджет* (англ. *gadget*), *хромбук* (англ. *chromebook*), *геймпад* (англ. *gamepad*), *гуглофон* (англ. *Google phone*), *дрон* (англ. *drone*), *фітнес-трекер* (англ. *fitness tracker*), *смартпад* (англ. *smartpad*);

2) назви компонентів технічних пристроїв: *чипсет* (англ. *chipset*), *драйвер* (англ. *driver*), *плагін* (англ. *plugin*), *кодер* (англ. *coder*), *кулер* (англ. *cooler*), *адаптер* (англ. *adapter*), *кард-рідер* (англ. *card reader*);

3) реалії та поняття комп'ютерної сфери: *ангрейд* (англ. *upgrade*), *баг* (англ. *bug*), *багхантинг* (англ. *bug hunting*), *бекан* (англ. *backup*), *донгл* (англ.

dongle), *джейлбрейк* (англ. *jailbreak*), *хостинг* (англ. *hosting*), *рендеринг* (англ. *rendering*);

4) номінації понять корпоративної культури й управління: *офтоп* (англ. *off top*), *гайдлайн* (англ. *guideline*), *інсайд* (англ. *inside*) тощо;

5) назви програм і додатків: *месенджер* (англ. *messenger*), *твіттер* (англ. *Twitter*), *квест* (англ. *quest*), *тіндер* (англ. *Tinder*), *менеджер* (англ. *manager*), *гугллей* (англ. *Google Play*), *гугл транслейт* (англ. *Google Translate*), *скайп* (англ. *Skype*) та ін.

Таким чином, ми з'ясували конкретні лінгвістичні особливості англіцизмів сфери ІТ (високий ступінь асиміляції, варіативність способів словотвору та дериваційних засобів, широкий спектр тематичних груп), а також визначили основні шляхи проникнення цих одиниць до української комп'ютерної лексики (транслітерація, транскрипція, калькування).

Список використаних джерел

1. Вишнівський Р. Й., Терлецька Л. П. Англломвні запозичення у сфері інформаційних технологій (на прикладі українських електронних засобів масової інформації). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2015. № 19. С. 162-164.

2. Низовий І. Ю. Аналіз вживання термінів-англіцизмів в українській термінології у галузі «Мобільні пристрої». *Філологічні науки в умовах сучасних трансформаційних процесів*. Львів: ГО «Наукова філологічна організація «ЛЮГОС», 2017. С. 46-47.

2. Никотин А. С. Адаптація англицизмів-неологізмів в русском языкe (на матеріалe статей в сферe ІТ-технологій). *Коммуникативные аспекты языка и культуры* : сб. материалов XV Междунар. научно-практической конференции студентов и молодых ученых. Томск, 2015. С. 224-229.